UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA

NÁHRADA ŠKODY V HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI

Projekt: VEGA 1/0710/23 – Náhrada škody v práve hospodárskej súťaže a verejného obstarávania – limity a výzvy efektívneho vymáhania práva Európskej únie

Zodpovedný riešiteľ: prof. JUDr. Ing. Ondrej Blažo, PhD.

Riešitelia: doc. JUDr. Andrej Beleš, PhD.
doc. JUDr. Hana Kováčiková, PhD.
doc. JUDr. Mária T. Patakyová, PhD.

Autor vyhodnotenia: doc. JUDr. Hana Kováčiková, PhD.,

Jurisdikcia: Slovenská republika / EU
Dátum vytvorenia: 31. december 2025

1. Úvod a vedecký kontext

Dotazník je zameraný na zvýšenie empirických poznatkov o praktickom vymáhaní nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže na Slovensku po prijatí zákona č. 350/2016 Z.z.,[1] ktorým sa do slovenského právneho poriadku transponovala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie.

Výskum mal za cieľ zmapovať, či 10 rokov po prijatí zákona č. 350/2016 Z.z. ako opatrenia na zlepšenie súkromnoprávneho vymáhania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením antitrustových pravidiel,

- došlo k zlepšeniu/zvýšeniu vymožiteľnosti týchto nárokov a
- aké prekážky súkromnoprávneho vymáhania existujú/pretrvávajú v slovenskom právnom prostredí.

Realizovaný výskum je súčasťou komplexného vedeckého projektu financovanom agentúrou VEGA, ktorý sa zaraďuje do kritickej oblasti práva – súkromnoprávneho vymáhania (private enforcement) pravidiel Európskej únie v slovenskom právnom prostredí.

Relevancia výskumu vychádza z objektívneho stavu, ktorý je detailne dokumentovaný vo viacerých výstupoch projektu:

- BLAŽO, O. (ed.): Private Enforcement Of Competition Law And Public Procurement Rules In Selected Central And Eastern European Union Countries. Prague : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2025.
- BLAŽO, Ondrej: Private (Non-)Enforcement Of Competition Law In Slovakia. In: *EU and comparative law issues and challenges series ECLIC*, vol. 8 (2024), p. 40-69.
- KOVÁČIKOVÁ H.: An Ornamental Legal Framework – Private Enforcement Of Competition Law In Slovakia. In: BLAŽO, O. (ed.): *Private enforcement of competition law and public procurement rules in selected central and eastern European union countries*. Prague: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2025, s. 233-274.
- PATAKYOVÁ, M. T.: Private Enforcement Of Eu Competition Law - How To Kill Stand-Alone Actions In Slovak Style. In: *Comenius : Bratislava legal forum* / Eduard Burda, Lukáš Turay (eds.). Bratislava Faculty of Law, Comenius University Bratislava, 2025, s. 601-611

Východiskový stav:
Slovensko má síce legislatívny rámec na ochranu hospodárskej súťaže, avšak jeho praktické uplatnenie sa javí ako problematické. Tento rozpor medzi normatívnym rámcom a jeho aplikáciou v praxi možno charakterizovať ako situáciu, keď právna norma existuje formálne, ale jej efektivita a dopady v reálnych sporoch sú minimálne.

[1] Zákon č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže[1] a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

2. Štruktúra a zameranie dotazníka

2.1 Primárny cieľ výskumu

Dotazník bol adresovaný advokátom s praktickou skúsenosťou v oblasti súkromného vymáhania práv z porušenia hospodárskej súťaže. Primárnym zámerom bolo získať:

- **Empirické údaje** o počte vedených sporov na náhradu škody.
- **Kvalitatívne informácie** o existujúcich právnych a praktických prekážkach.
- **Identifikáciu systémových problémov**, ktoré bránia efektívnemu vymáhaniu.

* Text dotazníka:

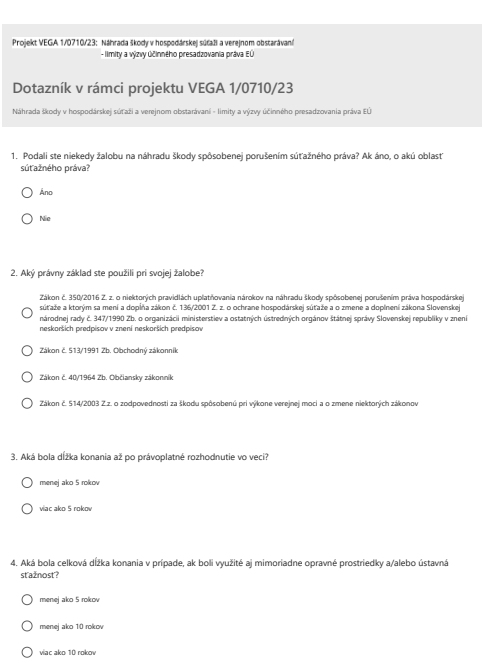

Projekt VEGA 1/0710/23: Náhrada škody v hospodárskej súťaži a verejnom obstarávaní - limity a výzvy účinného presadzovania práva EÚ

Dotazník v rámci projektu VEGA 1/0710/23

Náhrada škody v hospodárskej súťaži a verejnom obstarávaní - limity a výzvy účinného presadzovania práva EÚ

1. Podali ste niekedy žalobu na náhradu škody spôsobenej porušením súťažného práva? Ak áno, o akú oblasť súťažného práva?

- Áno
- Nie

2. Aký právny základ ste použili pri svojej žalobe?

- Zákon č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník
- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník
- Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov

3. Aká bola dĺžka konania až po právoplatné rozhodnutie vo veci?

- menej ako 5 rokov
- viac ako 5 rokov

4. Aká bola celková dĺžka konania v prípade, ak boli využité aj mimoriadne opravné prostriedky a/alebo ústavná sťažnosť?

- menej ako 5 rokov
- menej ako 10 rokov
- viac ako 10 rokov

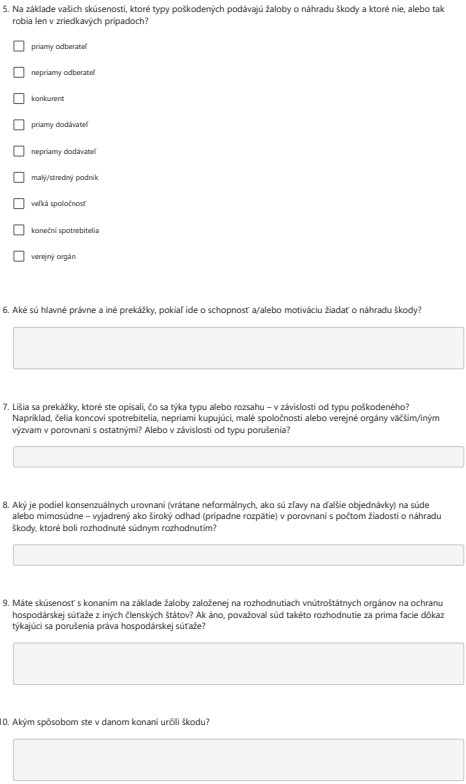

5. Na základe vašich skúseností, ktoré typy poškodených podávajú žaloby o náhradu škody a ktoré nie, alebo tak robia len v zriedkavých prípadoch?

- priamy odberateľ
- nepriamy odberateľ
- konkurent
- priamy dodávateľ
- nepriamy dodávateľ
- malý/stredný podnik
- veľká spoločnosť
- koneční spotrebitelia
- verejný orgán

6. Aké sú hlavné právne a iné prekážky, pokiaľ ide o schopnosť a/alebo motiváciu žiadať o náhradu škody?

7. Líšia sa prekážky, ktoré ste opísali, čo sa týka typu alebo rozsahu – v závislosti od typu poškodeného? Napríklad, čelia koncoví spotrebitelia, nepriami kupujúci, malé spoločnosti alebo verejné orgány väčším/iným výzvam v porovnaní s ostatnými? Alebo v závislosti od typu porušenia?

8. Aký je podiel konsenzuálnych urovnaní (vrátane neformálnych, ako sú zľavy na ďalšie objednávky) na súde alebo mimosúdne – vyjadrený ako široký odhad (prípadne rozpätie) v porovnaní s počtom žiadostí o náhradu škody, ktoré boli rozhodnuté súdnym rozhodnutím?

9. Máte skúsenosť s konaním na základe žaloby založenej na rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže z iných členských štátov? Ak áno, považoval súd takéto rozhodnutie za prima facie dôkaz týkajúci sa porušenia práva hospodárskej súťaže?

10. Akým spôsobom ste v danom konaní určili škodu?

2.2 Metodologický prístup

Dotazník bol konštruovaný ako kombinovaný pozostávajúci z:

1. Uzavretých otázok – určené na zhromažďovanie štatistických údajov (dĺžka konaní, typy poškodených subjektov);
2. Otvorených otázok – umožňujúcich respondentom expresívne vyjadrenie svojich skúseností a analýzy systémových bariér;
3. Špecializovaných otázok– zameraných na jednotlivé právne inštitúty (kvantifikácia škody, úloha právneho základu, využívanie opravných prostriedkov).

Žiadosť o distribúciu dotazníka medzi advokátov sme adresovali Slovenskej advokátskej komore. Slovenská advokátska komora žiadosti o distribúciu dotazníka nevyhovela.
Následne sme dotazník špecificky adresovali 16 advokátskym kanceláriám špecializovaným na poskytovanie právnych služieb v oblasti práva hospodárskej súťaže.
Výber advokátskych kancelárií bol vykonaný na základe znalosti odbornej verejnosti.

Na zaslané otázky sme obdržali 4 odpovede (25% respondentov).

Zistenia z dotazníka majú štatisticky nevýznamnú povahu a nemôžu byť považované za reprezentatívne výsledky pre slovenskú advokátsku prax.

Odpovede celkovo 4 respondentov neumožňujú všeobecné zovšeobecňovanie. Výsledky však korelujú so závermi z hlbšej výskumnej činnosti riešiteľského tímu, ktorá je obsiahnutá vo vyššie uvedených publikáciách, a s empirickými údajmi získanými prostredníctvom informačnej žiadosti adresovanej 32 súdom Slovenskej republiky."

3. Analýza kľúčových zistení z dotazníka

Dôležitá metodologická poznámka:
Respondenti č. 1 a 2 majú praktickú skúsenosť ako právni zástupcovia ŽALOVANÝCH v sporoch o náhradu škody, nie ako zástupcovia POŠKODENÝCH-ŽALOBCOV. Ich vnímanie bariér teda pochádza z perspektívy obrany proti nárokom, nie z perspektívy iniciovania žalôb. To môže skresliť nasledujúcu analýzu, keďže bariéry vnímané 'z druhej strany sporu' môžu byť iné ako bariéry vnímané z pohľadu poškodeného subjektu, ktorý zvažuje podanie žaloby.
Respondenti č. 3 a 4 žaloby na náhradu škody zvažovali, ale nepodali. Odpovede majú charakter ich odborného posúdenia.

3.1 Základný nález: Nedostatok „stand-alone" žalôb

Na základe kombinovaného zistenia z informačnej žiadosti adresovanej 32 súdom SR sú skutočné „stand-alone" žaloby (tj. žaloby podávané bez predchádzajúceho rozhodnutia Protimonopolného úradu SR) na Slovensku zriedkavé. Z 32 adresovaných súdov potvrdilo 18 súdov, že od roku 2001 do decembra 2025 neboli na ich súdoch podané žiadne stand-alone žaloby o náhradu škody za porušenie hospodárskej súťaže. Ďalších 12 súdov uviedlo, že nedisponuje relevantným údajmi.

Respondent č. 1 z dotazníka identifikuje ako právnu prekážku rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2020, sp. zn. 3 Obdo 108/2019. Podľa tohto respondenta (ktorý diskutuje ako právny teoretik, nie ako iniciátor stand-alone žaloby) tento rozsudok de facto funguje ako právny limit, ktorý „bráni, resp. často odrádza poškodených iniciovať tzv. stand-alone žaloby". Táto charakterizácia však vychádza z teoretickej analýzy respondenta, nie z jeho vlastnej praktickej skúsenosti s podaním stand-alone žaloby."

Toto zistenie priamo korešponduje so zisteniami riešiteľského kolektívu vo vyššie uvedených publikáciách,

3.2 Systémové bariéry: Dĺžka konania a kvalita rozhodnutí

Respondenti systematicky identifikujú dĺžku konania ako dôležitú bariéru brániacu v motivácii na podanie žaloby. Konkrétne:

- Respondent č. 1 uvádza, že v jeho prípade konanie trvalo viac ako 5 rokov a s mimoriadnymi opravnými prostriedkami do 10 rokov;
- Respondent č. 2 kriticky poukazuje na problém „dĺžky konania a spôsobu preukazovania výšky škody a príčinnej súvislosti";
- Respondent č. 3 zdôrazňuje, že „dlhé súdne konanie znamená výrazne obmedzenú motiváciu predložiť žalobu";
- Respondent č. 4 referuje na „zdĺhavosť a nákladnosť konania, nízku predvídateľnosť rozhodnutia (či celková nízka dôveryhodnosť súdnictva), v súhrne očakávanie nízkej efektívnosti takéhoto súdneho konania."

3.3 Asymetria informácií a preukazovanie škody

Medzi dominantné právne prekážky, ktoré respondenti identifikujú, patrí *asymetria informácií* medzi žalujúcimi a porušovateľmi pravidiel súťaže.
Respondent č. 2 (pôsobiaci ako právny zástupca na strane žalovaných v sporoch o náhradu škody) konkrétne poukazuje na problém „spôsobu preukazovania výšky škody a príčinnej súvislosti".
Respondent č. 4 (ktorý so svojou advokátskou kanceláriou zvažoval (ale nepodal) stand-alone žaloby v oblasti verejného obstarávania) kriticky hodnotí nedostatočnosť úpravy mechanizmu vyčíslenia vzniknutej škody.

3.4 Diferenciácia podľa typu poškodeného subjektu

Respondenti identifikujú výrazné rozdiely v schopnosti a motivácii podávať žaloby v závislosti od typu poškodeného:

- **Veľké spoločnosti**: Respondent č. 2 (právny zástupca na strane žalovaných) poukazuje z perspektívy svojej praxe, že pre veľké spoločnosti v pozícii žalobcov sú náklady na konanie (znalecké posudky, právne služby) z pohľadu nákladov na ich celkovú ekonomickú aktivitu nevýznamné, čím majú objektívnu výhodu voči menším subjektom;
- **Malé a stredné podniky** (MSP): Pre tieto subjekty sú podľa respondenta č. 3 náklady náročné a časová náročnosť obmedzuje; navyše čelia „riziku prerušenia spolupráce, ak by podávali žalobu voči veľkým dodávateľom (špecificky v prípade ak ide o dominanta);

- **Koncoví spotrebitelia**: Respondent č. 2 výslovne konštatuje, že konzumenti nemajú „vlastných právnikov" a „kapitál, ktorý by priebežne financoval vedenie súdneho sporu", nedostatočné finančné a odborné kapacity ako prekážku identifikovali aj ostatní respondenti

-Respondent č. 4 uviedol, že charakter systémových bariér a problematického spôsobu určovania výšky škody určite determinuje požiadavku na istú ekonomickú silu klienta / poškodeného – je rozdielne, či uplatnenie svojich práv prostredníctvom správneho / súdneho konania zvažuje malý, stredný či väčší hospodársky (podnikateľský) subjekt, keďže tieto procesy nevyhnutne vyžadujú určité finančné / časové / personálne zdroje.

3.5 Určenie právneho základu

Respondent č. 1 uvádzajúci ako právny základ zákon č. 350/2016 Z.z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a signalizuje, že v jeho prípade išlo o konanie, ktoré bolo právne kvalifikované podľa špecializovanej legislatívy s transponovanou smernicou 2014/104/EU (Damages Directive – DD). Respondent č. 1 v konaní zastupoval žalovaného.
Respondenti 2-4 uviedli, že žaloby na náhradu škody nepodávali, pričom respondent č. 4 uviedol, že v prípade, ak by ich podal uvažoval by o aplikácii zákona č. 350/2016 Z.z.

Respondent č. 4 (ktorý so svojou kanceláriou zvažoval žaloby v oblasti verejného obstarávania) poukazuje na problematickosť aplikácie zákona č. 350/2016 Z.z. na tento druh sporov, keďže zákon explicitne nereguluuje náhradu škody v procesoch verejného obstarávania. V takom prípade by bolo potrebné podľa jeho posúdenia aplikovať subsidiárne § 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník) alebo § 514/2003 Z.z. (zodpovednosť za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci). Respondent č. 4 uvádza, že nový judikatúrny štandard z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v prípade C-547/22 INGSTEEL z 6. júna 2024 potvrdzuje aplikovateľnosť práva na náhradu škody spôsobenej porušením práva EÚ v oblasti verejného obstarávania, čím sa otvára nový právny základ pre takéto žaloby.

3.6 Mimoriadne opravné prostriedky a dovolanie

Respondent č. 1 využil mimoriadne opravné prostriedky a/alebo ústavnú sťažnosť, čo predĺžilo konanie na obdobie dlhšie ako 5 a kratšie ako 10 rokov. Táto skúsenosť naznačuje stav, že v prípade „stand-alone" žaloby bolo potrebné podávať ďalšie opravné prostriedky, čím sa dramaticky predlžuje doba rozhodnutia.

4. Sprístupnenie informácií zo strany súdov

Dotazníku adresovanom advokátom predchádzala *Žiadosť o sprístupnenie informácií* to strany slovenských súdov

Riešitelia vykonali systematický zber empirických údajov priamo od všetkých 32 okresných súdov v Slovenskej republike prostredníctvom informačnej žiadosti na základe zákona č. 211/2000 Z.z. o slobode informácií.

4.1 Špecifikácia žiadaných informácií

Žiadosť systematicky rozlišuje medzi:

1. Samostatne stojacimi žalobami – podanými bez predchádzajúceho rozhodnutia Protimonopolného úradu SR;
2. Následnými žalobami – podanými po rozhodnutí PMÚ SR alebo Európskej komisie;
3. Kolektívnymi žalobami – na ochranu skupín poškodených spotrebiteľov.

*Text žiadosti o sprístupnenie informácií:

1. ***Koľko žalôb na náhradu škody*** *podľa § 757 v spojení § 373 zákona č. 513/1991 zb. Obchodný zákonník, vo forme samostatnej žaloby (standalone action), t.j. bez predchádzajúceho rozhodnutia súťažnej autority (Protimonopolný úrad SR, Európska komisia),* ***bolo podaných od r. 2001 z titulu nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže*** *(§ 42 ods. 1 Obchodného zákonníka) (zakázané kartelové dohody, zneužitie dominantného postavenia, neoprávnené koncentrácie, nedovolená štátna pomoc)* ***podľa osobitných predpisov****:*
   a. ***zákona č. 136/2001 Z.z.*** *o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (§ 4, § 8, § 9)*
      a.1 V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
      a.2 Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.
   b. ***zákona č. 187/2021 Z.z.*** *o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 4, § 5, § 7-11)*
      b.1 V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
      b.2 Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.
   c. ***Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva*** *– články 81, 82, 87*
      c.1 V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
      c.2 Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.
   d. Nariadenia 139/2004 o kontrole koncentrácií
      d.1 V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
      d.2 Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.

2. ***Koľko individuálnych žalôb na náhradu škody podľa § 3 zákona č. 350/2016 Z.z.*** *o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, vo forme následnej žaloby (follow-on action), t.j. po rozhodnutí príslušnej súťažnej autority (Protimonopolný úrad SR, Komisia),* ***bolo podaných od r. 2016 z titulu porušenia práva hospodárskej súťaže?***
   a. V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
   b. Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.

3. ***Koľko kolektívnych žalôb na náhradu škody podľa § 3 zákona č. 350/2016 Z.z.*** *o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, vo forme následnej žaloby (follow-on action), t.j. po rozhodnutí príslušnej súťažnej autority (Protimonopolný úrad SR, Komisia),* ***bolo podaných od r. 2016 z titulu porušenia práva hospodárskej súťaže?***
   a. V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?
   b. Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.

4. ***Koľko žalôb na náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel verejného obstarávania podľa zákona č. 25/2006 o verejnom obstarávaní*** *a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bolo podaných* ***od r. 2006?***

a. *V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?*
b. *Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.*

5. ***Koľko žalôb na náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel verejného obstarávania podľa zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní** a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bolo podaných **od r. 2016**?*
   a. *V prípade, ak boli takéto žaloby podané, koľko z nich bolo meritórne rozhodnutých?*
   b. *Žiadam o sprístupnenie anonymizovaných znení rozsudkov v právoplatne ukončených konaniach.*

4.2 Právny základ žiadosti a požiadavka na transparentnosť

Čl. § 14 Zákona o slobode informácií poskytuje každej fyzickej osobe (aj vedeckému pracovníkovi akademickej inštitúcie) právo požiadať o sprístupnenie informácií, ktoré majú verejnoprávne subjekty (napríklad súdy) vo svojich archívoch.

Všeobecný súd má povinnosť evidovať a môže poskytovať informácie o podaných žalobách v zmysle zákona o slobode informácií.

4.3 Vyhodnotenie odpovedí

- Celkový počet odoslaných žiadosti: 32 okresných súdov (100%)
- Počet doručených odpovedí: 29 (91%)
- Počet súdov, ktoré poskytli odpoveď (prehľadali registre): 17 (53%)
- Počet súdov, ktoré odmietli odpovedať: 12 (38%)
- Bez odozvy: 3 súdy (9%)

Medzi súdy, ktoré potvrdili vedenie sporov na náhradu škody, nachádzame:

- OS Rožňava:1 spor (vec č. k. 11Cb/2/2018) so žalovanou sumou 1.568.667,91 EUR, s poznámkou, že ide o „živý spor" – konanie bolo prerušené z dôvodu vrátenia poskytnutého NFP po rozhodnutí PMÚ;

Tento nález empiricky potvrdzuje hypotézu z dotazníka: počet skutočne vedených sporov na náhradu škody z porušenia hospodárskej súťaže na Slovensku je minimálny.

Iba štvrtina súdov informovala o svojej vecnej nepríslušnosti v prípade sporov vyplývajúcich z práva hospodárskej súťaže (výlučnú vecnú príslušnosť má podľa § 27 CSP Mestský súd Bratislava III).

4.4 Systémová neviditeľnosť sporov na náhradu škody

Z pohľadu vedeckej analýzy je systémová neviditeľnosť sporov závažným indikátorom obmedzenej funkčnosti/nefunkčnosti právneho rámca. Keď súdy nevedia (alebo nechcú) poskytnúť základné štatistiky o počte sporov, považujeme to za symptóm systémovej nedostatočnosti.

Absencia spoľahlivých štatistických údajov o počte sporov potom prináša viaceré praktické implikácie:

1. **Bráni politickej reflexii**: Zákonodarca nemá dôkazy o neefektívnosti právneho rámca;
2. **Umožňuje (iba) formálnu zhodu s EU právom**: Štát môže deklarovať transpozíciu smernice 2014/104 bez preukázateľného vplyvu na prax;
3. **Obmedzuje výskum**: Akademickým výskumníkom chýbajú dáta na analýzu trendov a patológií;
4. **Posilňuje nerovnosť**: Bez dôkazov o problémoch, nedochádza k reformám, ktoré by zlepšili vymožiteľnosť práva pre slabšie strany.

5. Kritická analýza a právny diskurz

5.1 Rozpor medzi normatívnym rámcom a praktickou realitou

Vykonané zisťovanie dotazníkmi a žiadosťami o informácie poskytuje empirický dôkaz, že
- legislatívny rámec existuje a formálne transponuje požiadavky EU;
- tento rámec je však v praktickom vymáhaní výrazne obmedzený alebo prakticky nefunkčný.

Rozsudok NSSR z 24. júna 2020, sp. zn. 3 Obdo 108/2019, ktorý respondent č. 1 označuje za bariéru „stand-alone" žalôb, je kritickým príkladom súdnej interpretácie, ktorá reformuje legislatívny rámec. Dotazník ako zdroj potvrdzuje, že aj právna komunita v SR postrehla tento rozsudok ako právny limit na vedenie „stand-alone" žalôb.

5.2 Kolektívne a mimosúdne urovnania

Respondent č. 2 uvádza zaujímavú skúsenosť: v prípadoch, kedy je „nepochybný výsledok preskúmavania zákonnosti rozhodnutia súťažného orgánu", mimosúdne urovnania sú možné. Avšak, „do momentu kým nie je definitívne ukončené konanie a potvrdená zákonnosť správneho rozhodnutia o porušení súťažných pravidiel, nie je dôvod mimosúdne urovnanie vôbec otvárať."

Táto skúsenosť poukazuje na zásadný problém: efektivita mimosúdneho urovnania je závislá od prebiehajúceho správneho konania pred Protimonopolným úradom, čím sa nadpriemerne predlžuje doba možného mimosúdneho vyriešenia vzťahu medzi účastníkmi.

5.3 Diferenciácia podľa veľkosti spoločnosti ako indikátor systémovej nerovnosti

Respondenti jednotne poukazujú na to, že „malé a stredné podniky a koncoví spotrebitelia" čelia zvýšeným bariéram v porovnaní s veľkými spoločnosťami. Veľké spoločnosti majú interné právne kapacity a disponujú finančnými prostriedkami, zatiaľ čo MSP sú odkázané na externé právne služby s vysokými nákladmi.

6. Záverečné odporúčania

6.1 Legislatívne harmonizácia a konsolidácia

Na základe analýzy dotazníka v korelácii s doteraz vykonaným výskumom, ktorého závery sú obsiahnuté v publikáciách uvedených v úvode, možno odporučiť:

1. **Konsolidovaný právny rámec** pre všetky druhy sporov na náhradu škody z porušenia práv EU (hospodárska súťaž, verejné obstarávanie);
2. **Špecifické procedurálne pravidlá** na urýchlenie rozhodovacích procesov;
3. **Mechanizmy na uľahčenie dokazovania** (reverzia bremena dôkazu v určitých prípadoch, prípustnosť indícií, znalecké posudky na náklady poškodeného);
4. **Podporu kolektívneho vymáhania** a mechanizmov pre MSP a zraniteľné skupiny.

6.2 Reformy v oblasti súdnictva

Odporúča sa :

1. Vydať orientačné rozhodnutia NSSR na jednotlivé kľúčové otázky (ako napríklad kvantifikácia škody v podmienkach asymetrickej informácie);
2. Zabezpečiť pravidelné školenie sudcov v oblasti práva hospodárskej súťaže a verejného obstarávania na základe judikatúry EÚ a best practices z ostatných členských štátov.

6.3 Akademické a vedecké iniciatívy

Vedecké tímy by mali pokračovať v:

1. Systematickom zbere empirických údajov o praktickom uplatňovaní právnych rámcov;
2. Komparatívnych štúdiách s inými členskými štátmi EU;
3. Publikovaní výsledkov v recenzovaných vedeckých časopisoch a monografiách prístupných odbornej právnej komunite.

7. Závery

Dotazník nie je možné vedecky vyhodnotiť, vzhľadom na fundamentálnu skutočnosť, že žiadny z respondentov fakticky nezastupoval poškodených v súdom konaní (respondenti vystupovali buď ako právni zástupcovia žalovaných, alebo právni zástupcovia, ktorí zvažovali podanie žaloby s klientami).

Avšak v korelácii s odpoveďami súdov na žiadosť o informácie naznačujú (nedokazujú) štrukturálne problémy vymáhania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením hospodárskej súťaže na Slovensku.

Hlavné zistenia:

1. Žaloby na náhradu škody spôsobenej porušením antitrustových pravidiel sú zriedkavé, kvôli kombinácii právnych bariér (judikatúra NSSR – standalone actions) a ekonomických prekážok;

2. Dĺžka konania je dôležitou bariérou, ktorá demotivuje poškodené subjekty podávať nároky;

3. Asymetria informácií a náročnosť dokazovania škody sú právne prekážky s diskriminačným dopadom na MSP a spotrebiteľov;

4. Diferenciácia podľa veľkosti spoločnosti poukazuje na systémovú nerovnosť v prístupe k spravodlivosti;

5. Minimálny počet vedených sporov (empiricky potvrdený odpoveďami súdov) demonštruje praktickú nefunkčnosť právneho rámca napriek jeho formálnej existencii;

Limitácie výskumu: Dotazník: 4 respondenti (25%) – štatisticky nevýznamný výberový súbor

Napriek uvedenému limitu, prekrytím s výsledkami odpovedí slovenských súdov možno naznačiť záver, že slovenský právny poriadok síce disponuje legislatívnou reguláciou, avšak praktické vymáhanie sa javí minimálne.